

LANTBRUKS BAROMETERN 2023 HÖST

LANTBRUKSBAROMETERN ÄR ETT SAMARBETE
MELLAN LUDVIG & CO, SWEDBANK OCH SPARBANKERNA.

OM LANTBRUKSBAROMETERN

Lantbruksbarometern är en årlig rapport som visar lantbrukarnas uppfattning om det aktuella läget inom lantbruket. Den har kommit ut sedan 1987 och årets Lantbruksbarometer är den 36:e helårsupplagan.

Två frågor gällande lantbrukarnas syn på lönsamheten ställs sedan 2012 även under hösten och presenteras i Lantbruksbarometern Höst. På uppdrag av Ludvig & Co, Swedbank och Sparbankerna intervjuar Kantar Sifo årligen 1000 lantbrukare under januari och 500 under september. Intervjuerna för den här rapporten gjordes 18–26 september 2023.

FÖR MER INFORMATION, KONTAKTA

Filip Olsson, Segmentschef Skog & Lantbruk, Ludvig & Co
tel. 073-045 46 53

Jörgen Kennemar, Företagarekonom, Swedbank
tel. 070-643 83 29

Per Skargren, VD, Sala Sparbank
tel. 0224-850 80

LUDVIG & CO

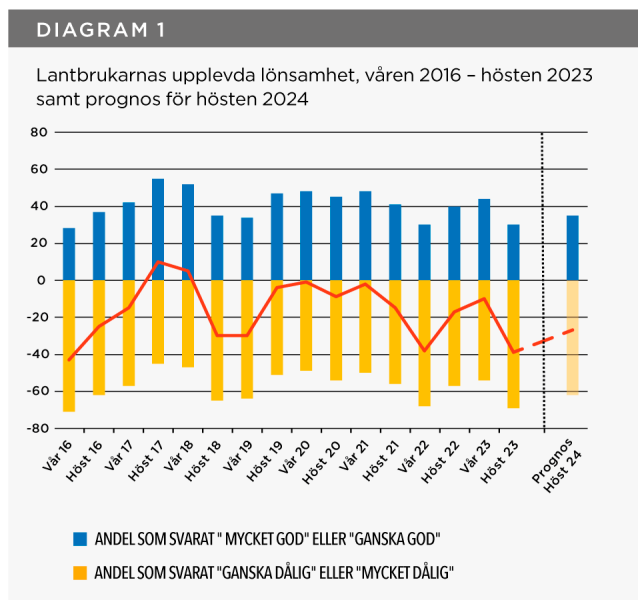

Svag lönsamhet för lantbrukarna hotar Sveriges matproduktion

Den upplevda lönsamheten i lantbruket har kraftigt försämrats under senaste året och är nu på de lägsta nivåerna sedan krisåret 2016. Även framtidsutsikterna för det kommande året pekar på en fortsatt pressad lönsamhet. En försämrad skörd och lägre produktpriser i kombination med historiskt höga kostnader för insatsvaror och stigande räntekostnader drar ner lönsamheten och investeringsviljan i lantbruket. Minskade nyinvesteringar i lantbruket innebär att målet om en ökad försörjningsberedskap hotas. Utöver det försvåras också en hållbar omställning i lantbruket, som i många fall kräver stora investeringar.

LANTBRUKARNA UPPLEVER DEN LÄGSTA LÖNSAMHETEN SEDAN 2016

Lönsamhetsindex för hösten 2023 är minus 39, vilket är en historiskt svag notering och en försämring från i våras då index var minus 10. Lantbrukarna är något mindre pessimistiska inför framtiden, men prognosen visar ändå på ett fortsatt historiskt svagt lönsamhetsindex på minus 27 om ett år. Se **DIAGRAM 1**

Av de tillfrågade lantbrukarna upplever 69 procent att lönsamheten är ganska dålig eller mycket dålig, vilket är en ökning med 15 procentenheter jämfört med i våras. Samtidigt uppger 30 procent att lönsamheten är ganska god eller mycket god. En försämring med 14 procentenheter jämfört med vårens lantbruksbarometer. Se **TABELL 1**

TABELL 1

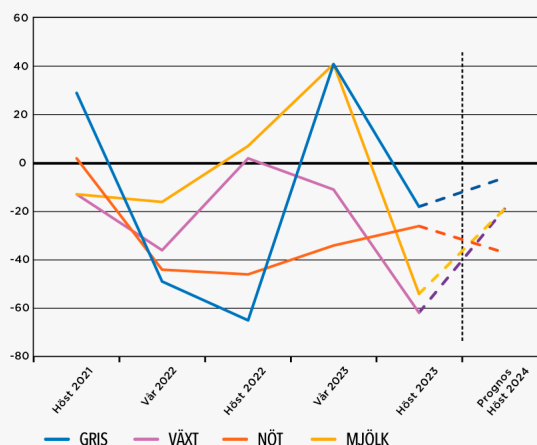
Upplevd lönsamhet

Svarsalternativ	V 2022	H 2022	V 2023	H 2023
Mycket god	1%	2%	2%	1%
Ganska god	29%	38%	42%	29%
Ganska dålig	45%	41%	42%	48%
Mycket dålig	23%	16%	12%	21%
Tveksam/vet ej	2%	4%	2%	0%

Växtodlarna och mjölkproducenterna är mest missnöjda med det senaste årets lönsamhet där lönsamhetsindexet noterades till minus 62 respektive minus 54 medan gris- och nötköttproducenter har ett lönsamhetsindex på minus 18 respektive minus 26. Se **DIAGRAM 2**.

DIAGRAM 2

Lantbrukarnas upplevda lönsamhet fördelat på produktionsgrenar, lönsamhetsindex, höst 2021-höst 2023, samt prognos för höst 2024

LÅG FRAMTIDSTRO OM LÖNSAMHETEN

Förväntningarna om lönsamheten för nästa år är lågt ställda. I samtliga driftsriktningar är lönsamhetsindexet negativt även om det är en förbättring jämfört hösten 2023. För mjölkproducenter och växtodlare stiger lönsamhetsindexet från historiskt låga nivåer medan nötköttföretagen förväntar sig en försämrad lönsamhet. Grisköttföretagen fortsätter att vara minst missnöjda med lönsamheten och förutser en viss förbättring under det närmaste året.

MINSKAT FÖRTROENDE HOS KONSUMENTERNA

60 procent av lantbrukarna upplever att konsumenterna har förtroende för dem, det är 6 procentenheter lägre än hösten 2022. Störst försämring har skett bland grisköttföretagen där 71 procent känner att de har kundernas förtroende jämfört med 90 procent hösten 2022. Lägst förtroende upplevs i växtodlingsföretagen där endast 53 procent anser att de har kundernas förtroende.

FLER UPPLEVER SÄMRE LIKVIDITET

Andelen lantbrukare som upplever att de har dålig likviditet har ökat till 20 procent i år jämfört med 14 procent förra hösten. Bland mjölkföretagen upplever 19 procent dålig likviditet, jämfört med 14 procent förra hösten. Växtodlingsföretagen anger 22 procent, jämfört med 10 procent förra

året och nötköttföretagen 24 procent, jämfört med 19 procent förra året. För grisköttföretagen är utvecklingen den motsatta där endast 6 procent upplever dålig likviditet jämfört med 20 procent hösten 2022.

SKULDSÄTTNINGEN MINSKAR I REALA TERMER

Den totala skuldsättningen inom svenskt lantbruk uppgick till cirka 366 miljarder kronor vid utgången av 2022, en ökning med cirka 2,6 procent jämfört med 2021. Det är den näst lägsta ökningstakten under de senaste 20 åren och innebär i reella termer en betydande minskning i och med att inflationen justerat för räntor (KPIF) uppgick till 7,7 procent. Riksbankens styrränta var 0,0 procent vid utgången av 2021 och 2,5 procent vid utgången av 2022, vilket motsvarar cirka 9,2 miljarder kronor i ökad räntekostnad.

Se **TABELL 2**.

TABELL 2					
Jordbrukets skuldsättning 2018-2022 (Miljoner kronor)					
Mkr	2018	2019	2020	2021	2022
Landshypotek	68 772	69 144	71 471	75 195	78 466
Swedbank/Sparbankerna	108 097	108 573	109 517	110 001	109 385
Danske Bank	17 506	18 430	19 417	18 807	20 567
Nordea	19 900	20 800	22 600	24 841	27 377
Länsförsäkringar	28 318	28 489	31 700	33 100	33 900
SEB	21 383	26 131	30 391	35 688	36 457
Handelsbanken	44 519	48 261	53 302	56 548	56 371
Leverantörskrediter	3 200	3 650	2 600	3 000	3 850
Summa	311 695	323 478	341 538	357 180	366 373

Siffrorna i tabellen bygger på bankernas egna uppgifter om utlåning. Kriterium för att ett lån ska räknas med är att utlåningen ska avse privatägt jord- och skogsbruk med verksamhet som ryms i SNI-kodsystemet för jord och skog.